

ÅRSRAPPORT 2 0 1 0

STATENS
BYGNINGSTEKNISKE
ETAT

*Byggeregler, bygningsteknikk,
produktokumentasjon
og godkjenning av foretak*

**STATENS
BYGNINGSTEKNISKE
ETAT**

Pb 8742 Youngstorget 0028 Oslo

Møllergt. 16

Telefon 22 47 56 00

Telefaks 22 47 56 11

Epost be@be.no

Internett www.be.no

STATENS BYGNINGSTEKNISKE ETAT I 2010

Statens bygningsstekniske etat har lagt nok et krevende år bak seg. Takket være stor innsats fra medarbeiderne har etaten i hovedsak nådd de mål som var satt i tildelingsbrevet fra Kommunal- og regionaldepartementet.

Året 2010 har i første rekke vært preget av nytt bygningsregelverk. Høringsuttalelser ble bearbeidet og utkastet til forskrifter ble bearbeidet fram mot vedtak i mars. Deretter fulgte en hektisk periode hvor det skulle gjennomføres informasjonsrunder i samarbeid med departementet og fylkesmannsembetene, og det ble utarbeidet veiledningsmaterieill til de viktigste bestemmelsene. Den korte tiden mellom at forskriftene ble vedtatt og iverksetting representerte en stor utfordring når det gjaldt tilpasning av ByggSøk og utviklingen av et webbasert søknadssystem for sentral godkjenning. På tross av stor innsats fra egne ansatte og samarbeidsparter var det noe uferdige systemer som ble gjort tilgjengelig i etterkant av iverksettelsen. Dette ble løpende forbedret ut over høsten. Også den nye elektroniske veilederen ble gjort tilgjengelig i en midlertidig versjon, mens den vil bli lansert på nyåret 2011. BE har gjennom disse arbeidene tatt et langt skritt videre i å utnytte nettet som døgnåpen kommunikasjonskanal med brukerne i tråd med statens politikk for dette. I forhold til målsettingen om god implementering av det nye regelverket i byggenæringa og i kommunene har dette vært svært utfordrende. Alle aktørene har hatt liten tid til å gjøre nødvendige tilpasninger i egne arbeidsrutiner og systemer. Det gjenstår derfor betydelig innsats før regelverket er godt implementert.

Arbeidet med energi og miljø hadde også i fjor et sterkt fokus. BE bidro faglig og med sekretariatsfunksjoner til arbeidsgruppen for energieffektivitet. Dette arbeidet er fulgt opp etter at gruppa avga sin rapport i august. Også andre deler av miljøhandlingsplanen for bolig- og byggesektoren er blitt fulgt opp i løpet av året.

Det siste satsingsområdet i 2010 har vært oppfølgingen av handlingsplanen for universell utforming og økt tilgjengelighet. Her har BE ansvaret for to større oppgaver, et informasjonsprogram rettet mot næringen og et kompetansebyggingsprogram for kommunene. Også de skjerpede krav til tilgjengelighet i ny TEK har ført til økt oppmerksomhet rundt disse spørsmål.

Ut over de satsingsområdene som er omtalt her har BE hatt betydelige aktiviteter på hele feltet av bygningspolitikken for å bidra til trygge, bærekraftige byggverk i Norge og bidra til en brukervennlig og målrettet byggesaksbehandling som et bidrag til en effektiv byggeprosess.

I november ble det klart at regjeringen ønsket å flytte avdeling for sentral godkjenning til Gjøvik. Dette representerer en stor utfordring for den enkelte berørte og for etaten som helhet. Det er liten tvil om at dette vil fortsette å sette sitt preg på virksomheten, både arbeidsmiljø og kapasitet i året som kommer.

Morten Lie
direktør

Innhold

Statens bygningstekniske etat i 2010	3
1. Resultatrapportering	5
Hovudmål 3: Byggjeprosessen skal vera god og effektiv	5
Arbeidsmål 3.1: Meir brukarvennleg og målretta byggjesaksbehandling	5
Arbeidsmål 3.2: Auka seriøsitet og færre byggjefeil i byggjenæringa	8
Arbeidsmål 3.3: Styrkt kompetanse og tilsyn i kommunane	11
Hovudmål 4: Fleire miljøvennlege og universelt utforma bustader og bygg på attraktive stader	12
Arbeidsmål 4.1: Auka tal på miljøvennlege bustader og bygg	12
Arbeidsmål 4.2: Auka tal på universelt utforma bustader, bygg og uteområde	13
Effektiv og brukarorientert forvaltning	14
Andre oppgåver	15
2. Noen tørre tall	16
Økonomi	16

1. Resultatrapportering

Statens bygningstekniske etats hovedsatsningsområder er beskrevet slik i departementets tildelingsbrev:

- Arbeidet med nye forskrifter og rettleiarar til plan- og bygningslova, og god implementering i byggjenæringa og forvaltninga.
- Satsing på nytt IKT-system for sentral godkjenning og godkjenning av føretak for kontroll.
- Arbeidet med å følgje opp Bygg for framtida – miljøhandlingsplanen for bustad- og byggsektoren 2009-2012, mellom anna arbeidsgruppa for auka energieffektivitet.
- Arbeidet med å følgje opp Handlingsplan for universell utforming og auka tilgjenge 2009-2013.

En rapport om etatens faglige arbeid og resultater følger nedenfor sortert etter den målstruktur som er gitt i tildelingsbrevet. Vi mener dette vil vise hvordan satsingsområdene er fulgt og gir ingen egen rapportering på disse.

HOVUDMÅL 3:

Byggjeprosessen skal vera god og effektiv

Arbeidsmål 3.1: Meir brukarvennleg og målretta byggjesaksbehandling

I 2010 har forskrift om tekniske krav til byggverk og forskrift om saksbehandling blitt ferdigstilt, vedtatt og satt i kraft. Ikrafttredelse var 1. juli 2010. Tekniske krav er tydeliggjort og skjerpet. Det er innført krav om universell utforming for arbeids- og publikumsbygg og uteområder. Den nye saksbehandlingsforskriften er mer utfyllende og tydeliggjør plikter for ansvarlig foretak og kommuner. Det er innført pliktige fokusområder for det kommunale tilsynet. Og det er innført krav om obligatorisk uavhengig kontroll av viktige og kritiske arbeider. Obligatorisk uavhengig kontroll skal tre i kraft i 2011. Første halvdel av 2010 var forskriftsarbeidet hovedprioritert i Statens bygningstekniske etat og en stor del av etatens samlede ressurser gikk med til dette arbeidet.

Etaten har tatt initiativ til og gitt mandat til utvikling av en ny standard for kontroll i regi av Standard Norge. Standarden skal omhandle gjennomføring av uavhengig kontroll. Bruk av standarden skal oppfylle de krav som stilles til gjennomføring av uavhengig kontroll etter byggesaksforskriften.

Første halvdel av 2010 ble prosjekt for elektronisk veiledning til forskriftene startet opp. En foreløpig elektronisk plattform ble utviklet og en nettbasert elektronisk veiledning ble lansert samtidig med at forskriftene trådte i kraft 1. juli. Denne hadde noe begrenset innhold. I annen halvdel av 2010 er det arbeidet ytterligere med innhold til veiledning til byggteknisk forskrift og byggesaksforskriften, samt med en mer permanent elektronisk løsning. Ferdigstilt versjon skal lanseres noe forsinket, tidlig i 2011.

April/mai 2010 ble det gjennomført et landsdekkende informasjonsopplegg om nytt regelverk. KR D og BE avholdt regionale konferanser for ressurspersoner i kommuner, næring og fylkesmannsembeter. Ressurspersonene fikk en grundig gjennomgang av det nye regelverket. Informasjonsopplegget har gjennomgått en planlagt evaluering. Tilsammen deltok omlag 300 ressurspersoner. Ressurspersonene fikk så undervisningsmateriale til bruk for lokale konferanser. Lokale informasjonskonferanser i regi av ressurspersonene ble gjennomført i alle fylker. Informasjonskonferansene har i stor grad nådd målgruppene kommune og fylkesmannsembeter. Bransjeorganisasjoner, fagmiljøer og virksomhetene i bygge- og anleggsnæringen ble i liten grad nådd.

Veiledning og rådgivning til kommuner og andre aktører i bygge- og anleggsnæringen er en del av rollen som sentral bygningsmyndighet. På tross av betydelig ressursbruk på forskrift og veiledninger har BE også i 2010 vært aktive og bidratt med en rekke foredrag og annen informasjonsvirksomhet både i egen regi og på eksterne konferanser, kurs, fagmiljøer, nettverksgrupper mm. Årets BE-dager samlet i mars over 450

deltagere til en 3 dagers konferanse der hovedfokus var nytt regelverk. Det har ikke vært kapasitet til å delta aktivt på "BE interaktiv", og diskusjonsforumet ble besluttet nedlagt og erstattet av et opplegg for "Ofte stilte spørsmål".

ByggSøk byggesak

Året har vært preget av utvikling av ny versjon av ByggSøk-byggesak tilpasset ny plan- og bygningslov. I ettertid har det vist seg at den tiden som var til rådighet mellom vedtak og ikrafttredelse ble for kort. I tillegg var endringene mer omfattende enn først antatt. Beskrivelsene ble levert i tide, men programmeringen lot seg ikke gjennomføre innenfor tidsrammen. Det ble ikke tid til testing, noe som har medført mye ekstraarbeid i ettertid, et sterkt press på brukerstøtte og muligens et omdømmetap for BE (ByggSøk).

BE besluttet en delvis implementering av systemene:

1. Det skulle være en minimumsversjon som gjorde det mulig å søke om tillatelse 1. juli.
2. Øvrige søknadstyper (igangsettingstillatelse m.fl.) implementeres fortløpende
3. Koblinger mot eksterne systemer utsettes til alle søknadstyper er på plass
4. Kommunene får oversendt søknader på e-post med vedlegg kun som PDF

BE har brukt Standard Norge komité SN/k 044 - Blankettkomité i arbeidet med å analysere informasjonselementer og utforme spørsmål som gjør at søkeren forstår hvilken informasjon som søker må sende til kommunen. For å sikre at søkere hadde nødvendige hjelpemidler 1. juli, gjorde BE en avtale med Standard Norge, og PDF-blanketter har vært gratis tilgjengelig for brukerne gjennom BEs hjemmeside fra 01.07.10 til 31.12.10. Innsatsen til Standard Norge, komitémedlemmene, og spesielt lederen er den viktigste årsaken til at blankettene i hovedsak forelå 1. juli.

Status pr 31.12.2010:

- Minimumsversjon publisert 1. juli. Denne hadde mange feil og manglet utskrifter.
- Stabil versjon med funksjonalitet for søknad om tillatelse inkl. utskrifter publisert 30. juli.
- Stabil versjon som støtter en standard prosess fra søknad om tillatelse til ferdigattest publisert 29. september.
- Alle nødvendige funksjoner er implementert og stabile. Arbeidet med integrasjon mot kartsystem, bransjesystem og kommunenes sak/arkivsystem er i gang, men ikke ferdigstilt. Noe avventer at Geointegrasjons standardene blir endelig vedtatt.

ByggSøk plan

ByggSøk plan har blitt oppgradert 2 ganger i 2010. Begge oppgraderingen har kommet som et resultat av tilbakemeldinger fra brukere og kommuner. Prosjektleder sluttet i juni, og BE har ikke ansatt ny. Dette begrunnes med usikkerhet om fremtidig finansiering. BE har benyttet andre interne ressurser i siste halvdel av 2010 for å beholde aktivitet i prosjektet. I samråd med MD har BE opprettet et forum for ByggSøk plan. Ved utgangen av 2010 er det fortsatt usikkerhet om ByggSøk plans framtid.

Drift av ByggSøk-systemene

På grunn av endret plan- og bygningslov, er det nå to forskjellige system i drift for byggesaker:

- ByggSøk-byggesak 2010 for nye byggesøknader
- ByggSøk-byggesak 1997 for avslutning av saker sendt kommunen før 01.07.2010

To parallelle systemer hvorav et system er under utvikling har medført store utfordringer. Dette har gitt særlig utslag i pågang på brukerstøtte. I 2009 hadde brukerstøtten gjennomsnittlig 15,5 samtaler per dag. For 2010 er dette antallet doblet til 30,7 fordelt på 21,1 samtale per dag fram til 01.07.10 og 44,2 etter 01.07.10.

Standardisering og samarbeid

BE har samarbeidet med KS og Statens kartverk gjennom Geointegrasjonsprosjektet. Målsettingen har vært å benytte de nasjonale standardene i integrasjonsgrensesnittene mellom SG IKT, ByggSøk, elektroniske arkiv, CRM systemer og kartsystemer samt Matrikkelen. BE har vært en av de første til å ta standardene i bruk. Konklusjonen er at det fortsatt finnes et forbedringspotensiale for standardene.

Før sommeren ble BEs direktør invitert på møte med KS og Statens kartverk. Her ble uttrykt misnøye med ByggSøk bygning. Misnøyen var fremmet av Styringsgruppen i Geointegrasjonsprosjektet og prosjektledelsen i eBygg prosjektet. Etter BEs oppfatning bunner mye av misnøyen i en manglende forståelse for den fremdriftsplan og prioriteringer BE var pålagt i forbindelse med nytt regelverk. BE valgte å inngå et samarbeid med de to prosjektene for å komme frem til en felles forståelse. BE valgte å tilpasse ByggSøk til arbeidet i Geointegrasjonsprosjektet. En konsekvens av dette er at BE har blitt forsinket i arbeidet med å reetablere integrasjonsgrensesnittene. Dette fordi felles standarder vil bli implementert i ByggSøk. BE forventer at en slik løsning vil bidra til flere elektroniske søknader på sikt.

Det etablerte Koordineringsutvalget for elektronisk samhandling i BAE-sektoren har hatt 4 møter i 2010.

De åpne internasjonale buildingSMART-standardene er en kritisk suksessfaktor for BE for å bygge en fremtidig IKT plattform for plan- og byggesaker basert på BIM teknologi. Det er derfor viktig at arbeidet med å utvikle og vedlikeholde standardene blir gjennomført på en god måte, og at våre behov får nødvendig fokus i buildingSMART organisasjonen. BE har derfor videreført sitt engasjement i dette arbeidet også i 2010.

Informasjon/ opplæring av ByggSøk

Det har i 2010 vært gjennomført 16 kurs i ByggSøk-bygning i kommuner rundt omkring i landet. Kursene har 25 deltagere i gjennomsnitt. Antall kurs har således vært betydelig færre enn tidligere år. Dette skyldes omlegging av ByggSøk-byggesak til ny plan- og bygningslov.

BE har besluttet å avvikle å arrangere kurs i ByggSøk. Kommunene kan selv arrangere kurs. For å bidra til kommunenes kurs har BE holdt et to-dagers opplæringsseminar for kursholdere i ByggSøk-byggesak 2010. BE har også utarbeidet og tilbyr gratis kursmateriell.

Resultatkrav

Resultatmål

	3. tertial 2009	3. tertial 2010	2009	2010	Måltall
Søknader laget på ByggSøk Bygg	13 062	15 222	39 587	48 758	60 000
Søknader laget på ByggSøk Bygg som er sendte inn elektronisk	1 891	2 120	5 988	7 000*	40 000
¹ Talet på kommunar som tar imot byggesøknader elektronisk		272	260	286**	350
Talet på kommunar som tar imot planforslag elektronisk.		10	10	12	40
Talet på gjennomførde kurs i ByggSøk-bygning	12	0	60	16	-

*Se avsnitt om avvik

**184 i produksjon, 102 tester

På grunn av manglende fortløpende statistikk på landsbasis er andelen byggesaker via ByggSøk sammenliknet med tallene fra KOSTRA for 2009 som tilsier ca. 100 000 byggesaker i året.

Det er fortsatt få som benytter seg av elektronisk innsendelse av søknader til kommunen. BE har gjennomført en brukeranalyse av ByggSøk for å kartlegge eventuelle barrierer. Mange av de funn som er gjort er blitt implementert. Så langt ser det ikke ut til at dette har påvirket antall elektronisk innsendte søknader. Kravet om at alle foretak som påtar seg ansvar i en byggesak må signere elektronisk for at søknaden kan sendes elektronisk, er antatt å være en vesentlig årsak til det lave antallet. Dette har vært tatt til følge i ByggSøk-byggesak 2010 som har en mer fleksibel løsning for signering. Men hvilken effekt dette gir, er for tidlig å anslå. Det er nå 6.500 foretak som har skaffet seg elektronisk signatur.

BE ser også at ByggSøk bare gir en effekt på kommunens mottak og arkivering av søknader. Effekten i saksbehandlingsleddet har uteblitt. Mest sannsynlig fordi det ikke er utviklet fullelektroniske saksbehandlingssystemer. BE vurderer tiltak i en ny ByggSøk strategi. Dette må skje i samarbeid med KS.

Arbeidsmål 3.2: Auka seriøsitet og færre byggjefeil i byggjenæringa**Sentral godkjenning**

Mål	Res 2009	Mål 2010	Res 2010
Førstegangssaker	1 986	1 800	1 990
Endringer	541	500	510
Fornyelser	4 967	4 800	3 500
Kommunale meldinger	882	800	800
Klager inn	53	50	50
Antall årsverk	22	24	21

Produksjonstall	Res 2009	Mål 2010	Res 2010
Dokumentoppfølging	725	400	500
Stedlig tilsyn	80	150	108
Statistisk oppfølging	0	0	0
Tilbaketrekking	25	30	20
Advarsel	54	50	40

Sentral godkjenning har i 2010 opplevd relativt store svingninger i saksbehandlingen. Som følge av nytt regelverk, etablering av nytt søknadssystem og nytt fagsystem for saksbehandling parallelt, har spesielt andre halvår blitt preget av mange uforutsette hendelser, stor kundepågang på grunn av forsinkelser og spørsmål om nytt regelverk. Samtidig har nytt fagsystem medført en effektivisering både for kunder og saksbehandlere, spesielt elektronisk søknad, med automatisk arkivering av en del sentrale opplysninger i søknaden. Kvaliteten på elektroniske søknader synes også å være høyere, da søkerne tvinges til å respondere på alle relevante spørsmål før søknad er komplett og kan sendes inn. I papirsøknader er det en del søkere som "forenkler" søknaden sin.

Antall foretak i godkjenningbasen har blitt redusert betydelig ved overgang til nytt regelverk med nærmere 1000, fra 15.100 før 1 juli til 14.200 ved årsskiftet. Det er for tidlig si om denne trenden vil fortsette ved fornyelse i kommende 3-årsperiode. En restanse på 600 saker ved årsskiftet forklarer noe, men det kan synes som om mange foretak lar være å fornye sin tidligere sentrale godkjenning. Dette vil kunne påvirke den økonomiske situasjonen for ordningen. En positiv trend er at antall førstegangssaker er høyere enn prognose, i tillegg kommer forsinket saksbehandling som indikerer et høyere tall.

Saksbehandling av foretak som skal ha obligatorisk sentral godkjenning for uavhengig kontroll etter nytt regelverk, har vært komplisert å etterleve. Godkjenningkriteriene har ikke vært entydige, og foretakene har til dels ikke fått med seg at kontrollfunksjonene er endret. Dette har medført mye telefonservice overfor foretakene.

Kompetanse for mer effektiv saksbehandling og bedre dialog med kommuner, foretak og bransjeorganisasjoner

Gjennom dokumenttilsyn er det en jevnlig dialog med kommuner og foretak. De kommunale meldingene som kommer inn legger grunnlag for å avpasse reaksjoner og sanksjoner både for lokal og sentral godkjenning. Ved stedlig tilsyn er det i 2010 oppnådd en betydelig effekt av opplæring av tilsynsledere, både i form av bedre prosess mot foretakene, raskere avrapportering og flere gjennomførte tilsyn pr saksbehandler. Det som vekker bekymring er at det registreres både avvik og observasjoner i de fleste tilsyn. Det er også avholdt møter med 11 kommuner i tilknytning til tilsynsreiser, for å utveksle erfaringer og gi hverandre gode råd.

Intern organisering for økt effektivitet og god kvalitet i Sentral godkjenning

Våren 2010 ble det gjennomført en nyorganisering av avdeling SG. Avdelingen ble inndelt i 3 grupper med intern rekruttering av gruppeledere. Gruppene godkjenning, dokumenttilsyn og stedlig tilsyn har fått et tydeligere ansvar for faglig avklaring innen sitt område, og vurderingen så langt er at dette har vært et vellykket grep. Saksbehandlerne får et tydeligere arbeidsområde, og det har vært skapt gode prosesser rundt å skape felles forståelse av nytt regelverk.

Kompetanse for bedre eiendomsforvaltning i kommunene (KoBE)

Statens bygningstekniske etat har gjennom KoBE-programmet gitt delfinansiering til 25 tiltak for kompetanseheving i kommunene i 2010. I tillegg er det gitt fullfinansiering av ett tiltak. Totalt har KoBE gitt bidrag til 91 prosjekter siden 2006.

Det er i 2010 lagt vekt på prosjekter som bygger opp om eiendomsledelse og særlig på strategisk nivå. Etaten har også støttet opp om NTNUs satsning på FoU om kommunal eiendomsforvaltning og masterutdanning i FDV.

I 2010 har det stått sentralt å få utviklet en verktøyboks for opplæring av folkevalgte. Verktøyboksen skal være klar til bruk for opplæring i god tid før kommunevalget 2011. Arbeidet er fullfinansiert av KoBE.

En vesentlig del av KoBE-midlene er bidrag til tiltak som iverksettes av fagmiljøene, kursarrangører eller kommunene selv og andre som ønsker å bidra til å skape grunnlag for en bedre eiendomsforvaltning gjennom kunnskap og kompetanse. Gjennom relativt små bidrag til prosjekter for kompetanseheving har KoBE-programmet initiert eller forløst ressurser og midler fra andre.

Etaten har gjennom KoBEprosjektet ledet hovedkomiteen for standardisering innen tilstandsanalyse. Ny standard med veiledning blir tilgjengelig i 2011. Derved er det lagt et fundament for praktisk tilstandsanalyse og utforming av tilstandsrapporter f.eks. ved boligsalg.

Etaten har også deltatt direkte i en rekke strategiske konferanser for å høyne bevissthet rundt eiendomsforvaltning. I tillegg er det arrangert en mengde kurs og konferanser av prosjekter som har bidrag fra KoBE

Følgende strategiske konferanser er arrangert med deltaging fra KoBE:

<i>Kurs og konferanser etc</i>	<i>Antall deltakere</i>
Driftskonferansen	300
NTNUdagene	85
KoBE eierskapskonferanse	80
Brannvernkonferansen 2010	300
NVVS landsmøte	250
NVVS Bergen	150
Sum	1115

Tivolinnretninger og heis

Årsrapporten med regnskap fra park -og tivolitilsynet er godkjent. Rapporten viser et høyt sikkerhetsnivå i Norge, uten større ulykker. Stadig nye typer innretninger kommer inn under virkeområdet for loven. Tilsynet er delgert Det norske Veritas og regulert gjennom avtale. DnV har varslet oppsigelse av avtalen med virkning fra 2012. I samarbeide med Samferdselsdepartementet er det iverksatt en prosess for alternativ organisering av et operativt tilsyn fra samme dato. Sikkerheten ved heisinstallasjoner og løfteinnretninger viser også et meget høyt sikkerhetsnivå. Statistikken viser at det er svært få ulykker som er forårsaket av innretningens tekniske tilstand.

Heiskontrollrådet er avviklet og de viktigste oppgavene som rådgivende organ for BE er overført til en nyopprettet standardiseringskomité. Det er tatt initiativ til å utarbeide en standard for periodisk sikkerhetskontroll for heis som skal sikre lik praksis for de organer som utfører denne kontrollen. Det er også tatt initiativ til å utarbeide en standard for vedlikehold av heis. Ved endring av de administrative bestemmelsene i teknisk forskrift har det vært nødvendig å etablere et nasjonalt installasjonsregister for å sikre at alle eksisterende innretninger blir underlagt periodisk sikkerhetskontroll.

Markedstilsyn med byggevarer

Vårt markedstilsyn med byggevarer skal medvirke til at byggprodukter på markedet har dokumentasjon som viser at de har de rette egenskaper, samt sikre at det ikke oppstår tekniske handelshindringer. Vi har også en viktig oppgave i å medvirke til økt kompetanse hos aktørene, både kommunene og foretakene, på dette området. Vi har samlet brukt ca. ett årsverk til fagområdet markedstilsyn med byggevarer i 2010.

BE har i 2010 ført tilsyn med 16 produkter til byggverk. Det har vært fokus på enkelte produktgrupper, spesielt bioetanolpeiser og steamdusjer. Vi opplever at påtrykk fra media i stor grad styrer ressursbruken og at dette gjør det vanskelig å prioritere produkttilsynet ut fra faglige kriterier. ISO + saken ble avsluttet, etter at KRD hadde vunnet frem med sitt syn i Tingretten og Lagmannsretten, og Høyesterett forkastet anken fra ISO +. Dommen gir grunnlag for å klargjøre riktig nivå på saksbehandling ved etatens produkttilsyn fremover. Saken har for øvrig lagt beslag på store deler av etatens ressurser til markedsovervåking av byggprodukter i de tre årene den har pågått.

Med begrensede ressurser er vi avhengige av et godt samarbeid med andre aktører og fagmiljøer for å nå ut med informasjon og bidra til økt kompetanse. Vi har i 2010 gitt støtte til PRODOK-prosjektet, et prosjekt som skal bidra til å gjøre tilgjengelig bestemmelsene om produktdokumentasjon for næringen, og deltar i prosjektets styringsgruppe. BE har arrangert et bransjemøte gjennom etatens eget forum for produktdokumentasjon. BE har vært aktive i bransjeblader som Rørfag og Byggeindustrien og bidratt med egne artikler om produktdokumentasjon. BE har støttet SINTEF Byggforsks informasjonsarbeid og rolle som kompetansesenter for byggprodukter med om lag 300 000,- kroner. Bevilgningen bidrar til å avlaste BE når det gjelder å informere byggenæringen om kravene til produktdokumentasjon.

BE har i 2010 utarbeidet en plan for etatens markedsovervåking av byggprodukter. Planen ble noe forsinket oversendt KRD i januar 2011.

Vi har i 2010 etablert et tettere samarbeid med andre myndigheter på industrivareområdet, gjennom nasjonalt nettverk for markedsovervåking – industriprodukter, der Petroleumsstilsynet, Arbeidstilsynet og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap deltar.

Brannsikkerhet

Hovedarbeidet i 2010 har vært å utarbeide veiledning til kapittel 11 Sikkerhet ved brann i byggt teknisk forskrift. BE har også deltatt aktivt inn i annet standardiseringsarbeidet på brannområdet, både nasjonalt og internasjonalt. Dette er et viktig ledd i arbeidet med å få et velfungerende regelverk. Nasjonalt har vi spesielt arbeidet med revisjon av NS 3901 Risikoanalyse av brann i byggverk (BE leder komiteen).

BE har bidratt i arbeidet i de nordiske prosjektene Verifying Fire Safety Design in Sprinklered Buildings (norsk finansieringstilskudd fra BE og Innovasjon Norge) og Brandsäkra Trähus.

Klimatilpasning

Hovedhensikten med vårt arbeid innen klimatilpasning er å sørge for at vi har et godt og operativt regelverk på dette tverrfaglige området og at det finnes tilstrekkelig kompetanse hos alle aktører i byggenæringen. BE har bistått Klimatilpasningsutvalget (sekretariatet for NOU om klimatilpasning) bl.a. har vi fått utført en klima- og sårbarhetsanalyse for vår eksisterende bygningsmasse. NOUen om klimatilpasning ble lagt fram november 2010. BE har deltatt sammen med andre statlige etater i å vurdere konsekvensen ved havnivåstigning i regi av Nasjonalt klimatilpasningssekretariat (DSB). BE har også deltatt i Miljøverndepartementets program Framtidens byer.

Standardisering

BE har også i 2010 støttet opp under standardiseringsarbeidet nasjonalt og internasjonalt. Vi har bidratt med finansiering av utvalgte standarder etter klare prioriteringer, og støttet standardiseringsprosjekter i Standard Norge med tilsammen kr 4 000 000.

Etaten har deltatt i relevante standardiseringskomiteer, deriblant innenfor energi (passivhus), universell utforming, brannsikkerhet, akustikk og kontroll. Dette er et viktig ledd i arbeidet med å få et velfungerende regelverk.

Vi deltar i sektorstyret for bygg- og anlegg. Sektorstyret har til oppgave å utforme og følge opp strategier på området og å godkjenne standarder. Jamfør også avsnitt om ByggSøk og BuildingSMART.

Arbeidsmål 3.3: Styrkt kompetanse og tilsyn i kommunane

Tilsynsaktiviteten i norske kommuner er for lav. Aktiviteten har ligget stabilt på 5-6% i en årrekke. Det nye regelverket innfører derfor pliktige fokusområder for det kommunale tilsynet. Klarere regler skal gi kommunene en bedre forståelse av tilsynsoppgaven og klarere tekniske regler skal bidra til at det er enklere å konkludere på hvorvidt et kravsnivå er oppfylt. Arbeidet med byggesaksforskriften og byggteknisk forskrift med veiledninger har derfor vært etatens viktigste bidrag i forhold til å øke kommunenes tilsynsaktivitet.

Statens bygningstekniske etat har i 2010 deltatt aktivt i storbysamarbeidet for tilsyn. Erfaringsutveksling og kompetansebygging er viktig for å effektivisere tilsynene. Storbynettverket har videre fungert som en referansegruppe for praktiske maler i veiledningsarbeidet. BE har også deltatt aktivt i samarbeidsgruppen for interkommunale tilsynsenheter.

Forøvrig er tilsyn fokusert i foredrag og konferanser der BE har deltatt.

HOVUDMÅL 4: Fleire miljøvennlige og universelt utforma bustader og bygg på attraktive stader

Arbeidsmål 4.1: Auka tal på miljøvennlige bustader og bygg

Det er en av etatens sentrale oppgaver å stimulere til en bærekraftig og varig kvalitet i boliger, bygg og bygde omgivelser. Dette gjør vi gjennom videreutvikling av regelverket, i tillegg til FoU- virksomhet, og informasjon og kompetansespredning. Oppfølging av KRDs Miljøhandlingsplan inngår i arbeidet, det rapporteres under om våre aktiviteter under de ulike satsingsområdene i handlingsplanen.

Miljøhandlingsplanens satsingsområde 1: Redusere klimagassutslippene og

Miljøhandlingsplanens satsingsområde 2: Redusere behovet for energi i bygningsmassen

Innføring av nødvendig skjerpelse i energikravene i byggt teknisk forskrift har hatt prioritet i 2010. Teoretisk beregnet vil skjerpelsen knyttet til varmegjenvinning av ventilasjonsluft i næringsbygg utgjøre ca. 10 %.

BE har levert to notater til KRD vedrørende oppfølging av Arnstad-utvalgets rapport (15.10.10) og vurdering av hvordan EU direktiv 2010/31/EC kan følges opp (01.10.10). I tillegg har BE bistått KRD ved utlysning, vurdering og igangsetting av utredninger knyttet til samfunnsøkonomiske konsekvenser av Arnstad-utvalgets anbefalinger og miljøvurderinger av ulike byggevarer.

BE deltar i Lavenergiprogrammet, Future-Built, Fremtidens byer og FoU programmet Zero Emission Buildings. I tillegg er BE involvert i en rekke andre FoU-prosjekter på energiområdet, som for eksempel utvikling av bedre energistatistikk, måling av energibruk i bygninger og utvikling av enkle vannbårne varmesystemer.

BE deltar i Standard Norge komité 34 – energibruk i bygninger, som blant annet utarbeider norske passivhusstandarder for boliger og yrkesbygg. Standarden for boliger ble vedtatt våren 2010. Standarden for yrkesbygg forventes vedtatt i løpet av 2011.

BE har levert et notat til KRD med en vurdering av aktuelle tiltak og virkemidler beskrevet i Klimakur.

På europeisk nivå følger BE implementeringen av EU-direktiv 2010/31/EC gjennom samarbeidet i Concerted Action. BE har deltatt på to slike møter i 2010. Det er etablert et innovasjonsprogram for klimavennlig bygging i regi av Nordisk ministerråd. BE har bidratt til utarbeidelsen av forslaget som ble godkjent av Nordisk Ministerråd og til videre oppfølging av forslaget i etterkant.

BE holder svært mange foredrag med hensyn til energibruk og reglene i byggt teknisk forskrift. Anslagsvis har BE holdt om lag 30 foredrag om temaet i 2010.

Miljøhandlingsplanens satsingsområde 3: Kartlegge og minimere bruken av helse- og miljøfarlige stoffer

BE har utformet et notat om oppfølging av NOU 2010:9 – Et Norge uten miljøgifter. De skisserte aktivitetene innebærer en opptrapping av BEs engasjement på kjemikalieområdet og planene vil bli iverksatt i løpet av 2011.

Miljøhandlingsplanens satsingsområde 4: Godt innemiljø i bygg

Det er innført tallfestede ventilasjonskrav i ny byggt teknisk forskrift, for ytterligere å sikre godt innemiljø og redusere fuktskader

Det er innført krav om dokumentasjon for forvaltning, drift og vedlikehold. Dette vil bidra til lettere tilgjengelig dokumentasjon av viktige faktorer for at god drift kan ivaretas i bygg, og dermed sikre et godt innemiljø.

Det er også innført krav til radonforebyggende tiltak ved oppføring av nye bygninger forskriftsfestede grenseverdier for radonkonsentrasjoner i bygninger.

Miljøhandlingsplanens satsingsområde 5: Hindre at avfall oppstår, og øke ombruk og materialgjenvinning av byggemateriale

Reglene om avfallsplan, miljøsanering og sluttrapport er flyttet fra avfallsforskriften til byggt teknisk forskrift og saksbehandlingsforskriften. BE har i løpet av høsten 2010 skrevet artikler om konsekvenser av dette i bl.a. Kommunal rapport og Kommunalteknikk. Det er lagt planer for å trappe opp aktiviteten på byggavfallsområdet i 2011. BE skal bl.a. holde foredrag på flere store byggavfallskonferanser i løpet av vinter/vår 2011.

BE har etablert planer for oppfølging av Byggemiljø, i samarbeid med Byggemiljøets styre og KR D. Disse planene vil bli iverksatt i løpet av 2011. Per i dag har BE overtatt driften av www.byggemiljo.no.

BE har etablert et godt samarbeid med byggenæringen på byggavfallsområdet gjennom deltagelse i Nettverk for gjennomføring av Nasjonal handlingsplan for bygg- og anleggsavfall (NHP-nettverket), som er et samarbeid mellom organisasjoner i byggenæringen og avfallsbransjen om å oppfylle næringens egne målsetninger knyttet til bygg- og anleggsavfall.

BE har etablert et samarbeid med NTNU om gjennomføring av studentoppgaver på masternivå med betydning for byggavfallsområdet.

Konferanse

BE og Husbanken samarbeidet om å arrangere en to dagers konferanse høsten 2010 om oppfølging av miljøhandlingsplanen. På grunn av for få påmeldte ble kun deler av konferansen avholdt.

Avvik

BE skal utarbeide et miljøprogram for oppfølging av miljøhandlingsplanen, inklusive et avsnitt om strategi for videre arbeid. Dette arbeidet er satt i gang men ikke ferdigstilt, noe som er et avvik fra vår arbeidsplan og tildelingsbrevet for 2010.

Arbeidsmål 4.2: Auka tal på universelt utforma bustader, bygg og uteområde

Hovedaktiviteten innenfor dette fagområdet har vært arbeidet med forskriften og veiledningen til forskriften.

I arbeidet med nye forskrifter og veiledning har vi deltatt i arbeidsgruppe for revisjon av standard NS 8175 Lydforhold. Undersøkelse blant hørselshemmede og synshemmede er gjennomført som grunnlag for endring av grenseverdier i tråd med universell utforming.

BE samarbeider med Miljøverndepartementet om en veileder om universell utforming av uteområder. Denne er planlagt ferdigstilt medio 2011.

Det er holdt ca. 30 foredrag om TEK og om universell utforming i 2010. Antall tilhørere anslås til ca. 1500 – 1800.

Oppfølging av handlingsplanen for universell utforming og økt tilgjengelighet: "Norge universelt utformet 2015"**B3 - Informasjonsprogrammet universell utforming i byggsektoren.**

Nåværende informasjonsprogram hadde oppstart i juni 2009 og har en virketid fra 2009-2014. BE har prosjektledelsen og sekretariatsfunksjon. Husbanken og BE deltar i styringsgruppen. Hovedmålgruppen i 2010 har vært ingeniører, og det er samarbeidet med ingeniørhøyskoler og kursarrangører. Det er bl.a. utarbeidet et kursprogram i samarbeid med Faggruppen for bygg og anlegg (FBA), og det første kurset ble avholdt i november med 150 deltagere. De fleste deltagerne var fra stat og kommune. Samme kurskonsept gjennomføres flere steder i 2011.

Det har vært samarbeidet med Utdanningsenheten ved NTNU om implementering av universell utforming på høyskoler med ingeniørutdanning. Det er avgitt høringsuttalelse til ny Rammeplan for høyskoler. Ved deltagelse på felles fagdag med foredrag for 160 studenter ved NTNU arkitektur, ergoterapi og ingeniørutdanning arrangert av HIST (Høgskolen i Sør-Trøndelag) og ved innlegg på UMB for studenter på plan- og eiendomsfag har vi bidratt til å nå målgruppen ingeniører og utdanningsinstitusjoner.

K5 - Kompetanseprogram for politikere og ansatte i kommunene.

Programmets hovedmål er at politikere og ansatte i kommuner og fylkeskommuner skal ha god kompetanse på universell utforming og tilgjengelighet innenfor plan- og bygningslovens virkeområde innen 2014. Programmet er et samarbeid mellom Kommunal- og regionaldepartementet med Husbanken og BE, Miljøverndepartementet og Deltasenteret. Kommunenes interesseorganisasjon (KS) deltar også. Programmet er delt i to hovedfaser, utviklingsfasen (2009-2010) og implementeringsfasen (2011-2013). Arbeidet følger planen. Høyskolen i Bergen har utarbeidet kursmodeller. Disse lanseres på web 31.01.2011. Det er gjennomført opplæringskurs for 13 instruktører, og planlagt ytterligere instruktørkurs i 2011. Opplæringsprogrammet K5 legges ut på BEs nettsider tidlig i 2011.

Det utarbeides egne rapporter for begge disse programmene (B3 og K5).

Nettstedet "Din feil" og Universell utforming på BEs nettsider.

I 2010 hadde vi 4673 treff på førstesiden "Din feil". Nettsidene om Universell utforming på BEs nettside har i deler av 2010 vært utilgjengelige på grunn av oppgraderings- og videreutviklingsarbeider, bl.a. skal opplæringsprogrammet K5 legges på nettsiden (se over).

Mål: Effektiv og brukerorientert forvaltning**Risikostyring og intern kontroll**

BE videreførte i 2010 sin risikostyring av vesentlige satsningsområder gitt i tildelingsbrevet. Etaten rapporterer gjennom året endringer i risiko og risikomatriser samt iverksatte tiltak på kritiske og vesentlige områder i forkant av etatsstyringsmøtene. Resultatene for de risikostyrte områdene er i årsrapporten integrert i tekstene.

Utvikling av IKT-system for sentral godkjenning

For å kunne utvikle systemene så fort som mulig har BE valgt å bruke ByggSøk-teknologien også for Søknad om sentral godkjenning og saksbehandlingssystem for sentral godkjenning.

Følgende systemer er utviklet for sentral godkjenning i løpet av 2010:

- Web-basert søknadssystem
- Fullelektronisk saksbehandlingssystem
- Publiseringsløsning for godkjente foretak

Søknadssystemet ble satt i drift 15. juni 2010, og formidler nå 90% av søknadene som blir sendt til sentral godkjenning. Saksbehandlingssystemet er ferdig utviklet i en versjon 1.0. Systemet vil bli utviklet videre basert på erfaringer fra bruk. Publiseringsløsningen ble satt i drift i siste tertial. Det har vært noen utfordringer med hensyn til konvertering av gamle godkjenninger.

Andre oppgaver

Kommunikasjon og informasjon

Arbeidet med fornyelse av etatens kommunikasjons- og informasjonsstrategi er kommet langt og fullføres tidlig i 2011. Det er ansatt en kommunikasjonsrådgiver og opprettet en kommunikasjonsgruppe med representanter fra alle avdelinger i etaten.

Et planmessig arbeid med fornyelse av etatens internettjenester er igangsatt med en målsetting om at nye hjemmesider for etaten skal være i drift i løpet av 2011.

Internasjonalt arbeid

Statens bygningstekniske etat må ha god kjennskap til EØS-arbeid i EU som berører politikkområdene til departementet. Statens bygningstekniske etat følger derfor relevante komiteer og arbeidsgrupper knyttet til EU, EFTA og EØS. I 2010 er det avholdt ett møte i det stående byggeutvalg (Standing Committee on Construction, SCC).

BE deltar aktivt i Inter-jurisdictional Regulatory Collaboration Committee, IRCC. Dette er en internasjonal gruppe med 12 land som blant annet utvikler konsepter rundt funksjonsrettede byggeforskrifter. Neste møte holdes i Bergen i mai 2011.

En oversikt over BEs internasjonale arbeid er overlevert og drøftet med KRD i 2010.

Mangfold og inkludering

Statens bygningstekniske etat har som mål å ha likestilling mellom kjønnene og at sammensetning av ansatte skal speile det norske samfunnet.

I BE er det ganske jevn kjønnsfordeling. I forbindelse med likelønnsfokusert i årets lønnsoppgjør i staten lagde BE en oversikt over sammenheng mellom kjønn, utdanning og lønn. Den viser at det ikke er store lønnsforskjeller mellom kjønnene innen samme stillingsnivå og med samme utdanning. De forskjeller som er, skyldes mer alder enn kjønn.

I sine rekrutteringsprosesser er BE nøye på å tydeliggjøre sitt ønske om mangfold i arbeidsstokken.

BE bruker de seniorpolitiske virkemidlene. I 2010 var gjennomsnittsalder for de som kunne valgt å pensjonere seg 64,9 år.

Etaten har, etter gode erfaringer fra forrige runde, igjen valgt å delta i statens trainéordning for personer med redusert funksjonsevne. BE foretok en utlysning gjennom programmet i 2010 og tilsetning skal skje i 2011.

Når det gjelder etnisitet, er BE på sitt måltall på 10%, og de målsettinger som tidligere er satt av ledelse og AMU om at BE i sitt personale skal speile mangfoldet i befolkningen er oppnådd.

2. Noen tørre tall

I løpet av 2010 behandlet vi 1 315 inngående brev i til sammen 910 forskjellige saker. I tillegg ble det registrert 14 234 journalførte dokumenter i godkjenningsordningen for foretak.

49 nyheter er presentert på vår hjemmeside. Tidsskriftet vårt, Benytt, kom ut med en større utgave knyttet til informasjon om nye byggeregler og bladet distribueres nå til om lag 17 500 mottakere.

Ved utgangen av 2010 hadde 14 300 foretak sentral godkjenning, en reduksjon på om lag 700 siste år.

I løpet av året har vi bidratt med foredrag og undervisningsinnlegg for andre arrangører i tillegg til våre egne kursopplegg og et eget arrangement, BEdagene, som samlet om lag 400 sentrale byggesaksbehandlere. Byggeregler er forelest på mer en 20 arrangementer med over 1700 deltakere.

I forhold til Mållova besvarer BE de brev vi får på samme målføre. BE hadde pga pågående regelverksutvikling svært få utgivelser i 2010, i praksis ett nummer av Benytt som var på bokmål. Nynorskandelen ble derfor ikke tilfredsstillende dette året.

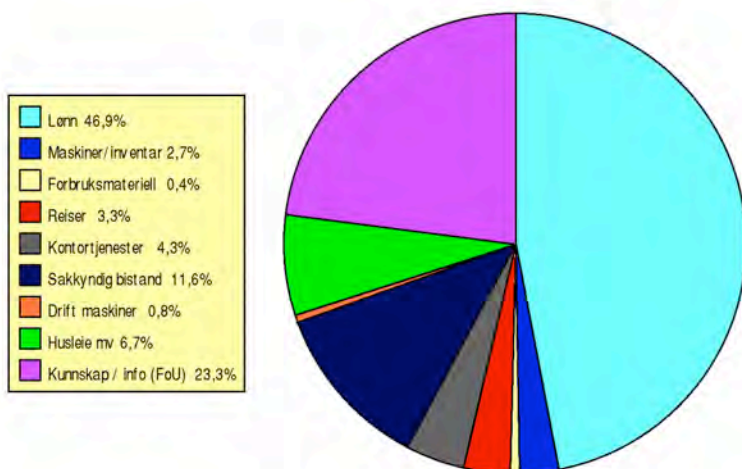
Vi var ved årsskiftet 59 ansatte og sykefraværet i etaten var i 2010 på 4,74 %, en klar reduksjon fra 6,1 % i 2009. Etaten arbeider med sykefravær og arbeidsmiljøspørsmål som en inkluderende arbeidslivsvirksomhet i nært samspill med bedriftshelsetjeneste, bl.a. gjennom tett oppfølging av sykemeldte med individuelle oppfølgingsplaner og dialogmøter.

Våren 2010 gjennomførte BE sin tredje arbeidsmiljøkartlegging i regi av STAMI. Resultatene viste en gjennomgående og tydelig positiv utvikling. Fokusområdene var sammenheng mellom jobbkrav og helse samt medarbeiderskap og tilhørighet.

Økonomi

Den økonomiske totalrammen for virksomheten i Statens bygningstekniske etat var i 2010 på 72,9 millioner kroner. Inntektene våre fra godkjenningsarbeidet var på 26,6 millioner kroner, noe som gir en egeninntjening på 36 %. Sentral godkjenning skal være selvfinansierende, og dette året kostet ordningen 26,7 millioner kroner.

Kostnadene fordeler seg slik på de ulike budsjettpostene:

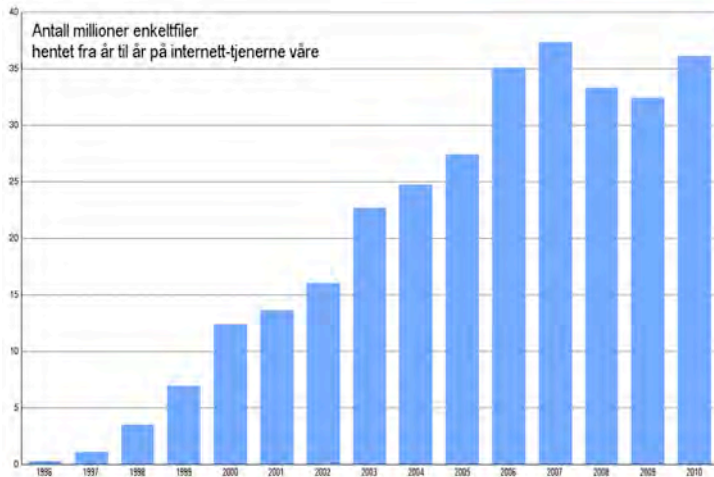
Etaten er avhengig av sakkyndig bistand, bl.a. fra byggenæringen og forskningsmiljøene. I 2010 var utbetalingene til slik bistand og FoU-aktiviteter på til sammen 26,0 millioner kroner.

Statens bygningstekniske etat på internett

Bruken av internett for å informere og kommunisere med brukerne våre viser i år ny vekst. Nettsidene våre hadde i 2010 ca. 3,0 millioner treff (enkeltfiler hentet) hver måned i gjennomsnitt.

Mer interessant enn antallet oppslag, er at det hver uke er om lag 18 000 forskjellige datamaskiner koblet til hjemmesiden vår. De laster ned informasjon om byggeregler i store mengder, ca. 24 gigabyte i uken.

Vi har i 2010 videreført investeringer i nettverk og teknologi for å sikre et stabilt og sikkerhetsmessig forsvarlig driftsmiljø for etatens satsning på elektronisk plan- og byggesak gjennom ByggSøk og dynamiske, elektroniske veiledninger til regelverket samtidig som det er lagt til rette for god aksess til nettsidene. I 2010 ble et prosjekt for nye nettsider bedre tilpasset virksomheten og brukerne inkludert ny grafisk profil satt i gang med målsetting om at ny løsning skal settes i drift i løpet av 2011.

STATENS BYGNINGSTEKNISKE ETAT

Postboks 8742 Youngstorget · 0028 Oslo
Telefon 22 47 56 00 · Telefaks 22 47 56 11
Epost: be@be.no · Internett: <http://www.be.no>